

ЗНАЧЕННЯ ВИСНОВКІВ ВЕНЕЦІАНСЬКОЇ КОМІСІЇ ТА ЇЇ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Середя Тетяна Миколаївна, старший інспектор докторантури та ад'юнктури Національної академії внутрішніх справ

Враховуючи основоположні принципи та мету діяльності, Рада Європи допомагає державам у комплексному проведенні законодавчих та конституційних реформ, які повинні відповідати європейським стандартам.

Рада Європи залучає інші держави до співпраці та надає конкретну допомогу, зокрема у проведенні правових реформ. Зауважимо, що наша держава потребує негайного реформування правової системи, а також закріплення євроінтеграційних векторів загальнополітичного розвитку.

Засобом «швидкого реагування», що надає допомогу у розробці тексту конституції, проекту виборчого законодавства, захисту прав людини є Європейська комісія «За демократію через право» (Венеціанська комісія). Як зазначив у своєму виступі на першому пленарному засіданні Конституційної Асамблеї Головою держави були чітко визначені ідеї конституційно-правової модернізації. Такими ідеями є утвердження верховенства права, свобода, демократія, які є необхідним підґрунтям конституційного процесу. Ці ідеї становлять триаду фундаментальних цінностей європейського конституціоналізму» [1].

«Слід зазначити, що Венеціанська комісія при наданні своїх рекомендацій виходила з того, що Україні необхідно розпочинати здійснення справжньої конституційної реформи (п.73 Висновку Венеціанської комісії «Про конституційну ситуацію в Україні від 20 грудня 2010 р.»)» [2]. Встановлено, що Висновки комісії впливають на реалізацію положень, які проголошені в Декларації про державний суверенітет України щодо необхідності побудови демократичного суспільства, правової держави та всебічного забезпечення прав та свобод людини [3].

Сподіваємось, що набуття Україною статусу спостерігача в Митному союзі не буде суперечити інтеграції в інші об'єднання, зокрема в Європейський Союз. «Як зазначив посол Євросоюзу в Україні - статус спостерігача в Україні в МС не вимагає делегування суверенних прав України в органи МС, тоді як Україна залишиться країною, яка буде мати повний суверенітет в інших напрямках» [4]. Також зазначив, що повноправне членство України в МС і створення зон вільної торгівлі з ЄС є взаємовигідним.

Нарешті слід наголосити, що Україна прагне підписати Угоду про асоціацію з ЄС. Сьогодні триває процес технічного опрацювання експертами частини угоди, що включає статті щодо зони вільної торгівлі. Підписання угоди має важливе політичне значення, Україна повинна виконати кілька вимог, які ЄС зазначає, по-перше, ліквідацію вибіркового правосуддя (ця проблема стосується засудження політичних лідерів), а також провести судову реформу; по-друге, проведення вільних та чесних парламентських виборів, по- третє, пришвидшення реалізації програми реформ. Зауважимо, що найбільш конкретно вимогою є перша, оскільки, проблема засуджених колишніх високопосадовців знаходиться під постійною увагою не тільки Брюсселя а й держав-членів ЄС. Отож, ця проблема набула політичного характеру, що потребує компромісного рішення.

Отож, зазначено що, Венеціанська Комісія надає «швидку» допомогу у сфері конституційних реформ одним з основних завдань, які є висновки. Комісія сприяє розробці конституційних документів, які відповідають європейським стандартам, тобто комісія бере активну участь на різних стадіях прийняття законів, що надає можливість державам вчасно враховувати її коментарі.

«Венеціанська комісія, враховуючи рекомендації держав, здійснює роботу по розробці та гармонізації європейських виборчих стандартів. Так, Комісією було прийнято Кодекс належної практики у виборчих справах та Керівні принципи щодо виборів 2002 р., Кодекс належної практики при проведенні референдумів та Керівні принципи при проведенні референдумів 2007 р., Доповідь про виборчі правила та позитивні дії щодо участі національних меншин у процесі прийняття рішень в європейських державах 2005 р., Доповідь про виборчі системи держав Європи у 2003 р., порівняльне

дослідження про виборче законодавство держав-членів та захист національних меншин 2000 р. тощо. Ці стандарти, безумовно, мають враховуватися державами при підготовці проектів відповідних законів» [5].

Конституційний Суд України не звертався з запитом, однак його рішення неодноразово ставали предметом розгляду та аналізу у Комісії. У 2010 р. Парламентська Асамблея Ради Європи звернулася до Венеціанської комісії із запитом про правовий аналіз скасування політичної Реформи 2004 р. після рішення Конституційного Суду України від 30 вересня 2010 р. Експерти Комісії у своїх коментарях висловлювали здивування відповідним рішенням, визначаючи його не характерність для європейської практики [6].

Окрім наданої допомоги Комісії у проведенні конституційних реформ, вона ще готує висновки та рекомендації щодо вдосконалення нашого законодавства. На даний час Комісія аналізує міжнародні питання та надає правові висновки на запит статутних органів Ради Європи.

Втім наша держава потребує реформування своїх правових систем, вирішити проблеми національних меншин, закріпити євроінтеграційні вектори, які зазначає Європейська комісія «За демократію через право» або Венеціанська комісія. Україна ще з 1992 р. співпрацює з ВК подавши заяву на вступ до Ради Європи. ВК підготувала близько 150 висновків та експертних оцінок до законопроектів та законів України. Значимо, що серед них є юридичні висновки щодо проектів Конституції України, Закон України «Конституційний суд України», «Про вибори народних депутатів України», «Про судоустрій», «Про політичні партії», «Про внесення змін та поповнень до Конституції України», «Про Прокуратуру», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» «Про мирні зібрання» тощо.

Співробітництво з Венеціанською комісією стало формою використання

наукового та експертного потенціалу з метою приведення законодавства нашої держави до стандартів Європи. В заходах Ради Європи представники України діють за кількома напрямками, по-перше, права людини, по-друге, реформування судочинства та боротьба з корупцією, по-третє, соціальне забезпечення, по-четверте, збереження культурної спадщини, і по-п'яте, гендерна рівність та забезпечення прав національних меншин тощо. План дій ЄС щодо України на 2011-2014, спрямований на надання підтримки у виконанні заходів, які допомагають в адаптації Українського законодавства у відповідність до європейських стандартів щодо прав людини, верховенства прав та демократії, протидію легалізації коштів, свободу вираження поглядів тощо. Значимо, що важливим напрямком Ради Європи є наближення правових стандартів України у галузі прав людини та верховенства права шляхом приєднання України до конвенцій*.

* - Наша країна є стороною 83 юридично-зобов'язуючих інститутів Ради Європи (станом на 26.09.2013)

Список використаних джерел:

1. Головатий С. Тріада європейських цінностей - верховенство права, демократія, права людини - як основа українського конституційного ладу // Право України . - 2011. - № 5. - С. 159 - 174.

2. Федорова А. Венеціанська комісія та Україна: правові аспекти співпраці // Право України. - 2011. - № 7. - С. 128 - 129.

3. Декларація про державний суверенітет України» від 16 лип. 1990 р. № 55-XII // Верховна Рада УРСР - [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/55-12>

4. Президент Польщі: Європа зробила ставку на Україну - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1479040>

5. Федорова А. Венеціанська комісія та Україна: правові аспекти співпраці // Право України. - 2011. - № 7. - С. 130 - 138.

6. До України їде Венеціанська Комісія. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.bbc.co.uk/ukrainian/news/2010/11/101128_venice_comission_ukr_ob.shtml

СУЧАСНЕ РОЗУМІННЯ ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ»

Дітлашок Людмила Олександрівна, старший інспектор відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ

У системі управління суспільством правове регулювання посідає особливе місце, оскільки є важливим організаційним фактором, спрямований на забезпечення ефективної практичної діяльності людей. Завдання соціального, насамперед державного, управління не можуть бути вирішені без